

Smrtna nesreča viničarja. V potoku pri Račah so našli mrtvega Alojzija Škorjanca, viničarja iz Frama.

Nevaren udarec s konjskim kopitom. Lojzeka Zajca, osemletnega sinka pismonoše iz Braslova je udaril na paši konj s kopitom in mu je zdrobil lobanjo. S smrtno nevarno poškodbo je bil otrok predan v bolnico.

Napad. V Balem potoku pri Šmarju je nekdo tako vrgel 43letnega sina posestnice Ivana Rora iz Belega potoka, da se je moral radi poškodb zateči v bolnico v Celje.

Draga ceha. V Studencih pri Mariboru je neki zasebnik popival s tremi mlajšimi moškimi, dokler ni zaspal. Ko se je prebudil, je opazil, da mu manjka 4000 Din. Orožniki so zaprli osumljeno trojico.

Vlak povozil s pohištvo naložen voz. Tomaž Kost, posestnik v Olimju pri Podčetrtku, je peljal svojo selitev preko Celja v Zg. Šiško pri Ljubljani. Na železniškem prelazu pri Medlogu v bližini Celja se je voz zataknil med tračnice in ga Kosi ni mogel potegniti s tira, ker je že prihajal tovorni vlak. Izpregel je konja, skušal je dopovedati z znamenji strojevodji, da bi ustavil vlak, a je bilo že prepozno. Lokomotiva je zadela ob voz in sunek je raztrosil daleč na okrog vse pohištvo in naložene pridelke. Kosi ima dobrih 3000 Din škode.

Misijonski koledar. Misijonišče v Grobljah (p. Domžale) je izdalo 18. letnik »Misijonskega koledarja« (za leto 1937). Ta letnik je povse posvečen slovečemu slovenskemu misijonarju škofu Baragi, čigar beatifikacija je srčna želja vsega slovenskega naroda. Temu visokemu smotru služi vsebina knjige, ki jo toplo priporočamo. Cena: 10 Din. Misijonska tiskarna v Grobljah je tudi izdala za ljudstvo prikrjeno poročilo z naslovom: II. evharistični kongres za Jugoslavijo v Ljubljani 1935. Knjiga, ki je opremljena s premnogimi slikami, dobro poroča zlasti o zunanjem poteku tega veličastnega kongresa.

Prireditve.

Dol pri Hrastniku. Proslava v spomin rajnim v naši fari je dobro uspela. Pevci so zapeli psalm »Usmili se me Bog!«, nato je bil kratek nagovor v smislu proslave in nato so igralci vzorno podali Jalenove »Grove«. Igrali so z občutjem in gledalce zadeli. — V nedeljo 8. novembra ob štirih popoldne bo v dvorani otvoritev »Farne univerze«. Fara namreč ni samo duhovna družina, skupnost vere in ljubezni, ki bi se izživljala le v cerkvi, temveč njena vzgoja mora segati v javnost. Farna univerza na Dolu bo imela namen ljudi poučevati o aktualnih vprašanjih našega časa. Predavali bodo vedno res strokovnjaki. Na otvoritveni dan 8. novembra bo predaval profesor ljubljanske univerze g. dr. Lambert Erlich o spiritizmu. Snov je privlačna in obenem pomembna še posebno za naš kraj, že veste zakaj. Predavatelj bo nazorno pokazal razvoj spiritizma, resničnost in laž in vse podkrepil s tehtnimi zgodovinskimi dokazi. Farna univerza je šola za odrasle. Predavanja bodo mesečno in brez vstopnine. Pridite in vršite apostolat še pri drugih, potrebnih! Vedite, da to ni novo društvo, to je le šola naše farne družine. In potrebna!

Dopisi.

Košaki. Na Košakih pri Mariboru na domu staršev je preminul 23. X. g. Josip Mohorko, učitelj na Ojstrici pri Dravogradu, v starosti 22 let. Rajni je bil blag značaj ter izboren vzgojitelj. Pokopan je bil na Pobrežju pri Mariboru ob obilni udeležbi sorodnikov, znancev, in eden od sošolcev mu je govoril poslovilne besede, ostali tovariši pa so mu zapeli žalostinko. Blagemu

mladeniču svetila večna luč, žalujočim staršem in sorodnikom naše sožalje!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Občinske volitve so nam prinesle mnogo smeha in zabave. Naši nasprotniki so z velikim pompom sestavili kandidatno listo in raztrobili, češ, skoraj polovico glasov dobimo, s štirimi odborniki jo bomo pripihali v občinski odbor. Z obljubami, neresnicami in vsiljevanjem so ti nekdanji goreči JNSarji slabega spomina premotili več nezadovoljnežev in nevednežev, nekaj pa tudi poštenih mož, da so jim šli na limanice. Pa naši šmarječani so hitro sprevideli to politično igro in zavednejši so celo na dan volitev dali pri župni cerkvi javno preklicati to svojo zmoto, pa tudi skoraj vsi drugi so istotako volili našo kandidatno listo z g. županom Muhičem na čelu. Sijajno smo zmagali, ker od 741 volilnih upravičencev je glasovalo za našo listo 555. Opozicija je dobila rekordno število, celih sedem glasov. Tako je vseh 24 odbornikov naših. Ni čudno, kajti le poveljnik in njegov adjutant sta zjutraj prišla na bojišče, pa še ta dva sta hitro odšla. Ker preje napovedane toli številne armade ni bilo, so tudi generali, čuteč strahoten poraz, ostali enostavno doma. Napovedali so sicer ojačenja, računajoč menda na jurišno četo bratovščine jeruzalemskega osla, pa ni bilo nič. Upravičeno se sumi, da je pri tej politični strategiji bil soudeležen tudi neki pod nacionalnim režimom jako priznan veščak tam za Pesnico. Nekako pred 3 leti je »Domovina« pisala o padcu klerikalne šmarjetske trdnjave, ki je rojstni kraj našega odličnega rojaka g. prof. Vesenjaka, ministra v pokoju. Danes so pa tisti takratni generali popolnoma brez vojske, kar se jim seveda sedaj zdi kot nekaj nemogočega, da so degradirani. Naša klerikalna trdnjava, ki je bila z nacionalnim režimom nasilno zavzeta, je bila pri tokratnih občinskih volitvah od nas ponovno zavojevana vključno temu, da se je naše najboljše može in fante po krivici občutno kaznovalo, preganjalo, zasledovalo in šikaniralo. Sedaj pa zopet ponosno in trdno stoji sredi Lükarije. Zaupno se govori, da dobe poraženi JNSarski generali »lederne medalje«, plašljivci, ki niso glasovali »strog ukor in zgubo častnih pravic pri JNS stranki, a dezertjerji pa Jenesarsko prokletstvo. — Šmarječani! Sijajno ste pokazali, da ste močje za red in pravico in nekdanjo slogo in vragjnost. Slava vam, ker ste s tem izkazali tudi zaupanje našemu zaslužnemu in izkušnemu narodnemu voditelju, kateremu kliče mo: še na mnoga leta in gromoviti »živijo!«

Vprašanja in odgovori.

Dostavek. Na koncu odgovorov v »Ljudskem pravniku« od 22. X. t. I. glede škode divjačine je treba dostaviti naslednje: Za škodo, povzročeno po divjih svinjah, velja izjema od pravil, objavljenih v »Ljudskem pravniku« 22. oktobra t. I. Za tako škodo, v kolikor je bila povzročena v poslednjih dveh mesecih in ne prekaša 300 D. odgovarja namreč v vsakem primeru lastnik ali zakupnik lovišča, v čigar področju leži zemljišče, ki je utrpelo škodo. Ako pa škoda presega 300 Din in se divje svinje ne drže stalno v tem lovišču, plačata škodo lastnik odnosno zakupnik lovišča, v katerem je škoda nastala, do polovice, drugo polovico pa lastnik, odnosno zakupnik lovišča, v katerem se divje svinje stalno drže. Ako je takih lovišč več, pa se ne more ugotoviti, iz katerega so divje svinje prišle, odgovarjajo za drugo polovico škode lastniki odn. zakupniki teh lovišč po enakih delih, razen če se ugotovi, da divje svinje niso prišle iz teh lovišč. V slednjem primeru se izplača druga po-

lovica odškodnine iz sredstev banovinskega lovškega sklada. — V kolikor škoda ne presega 1000 Din, mora oškodovanec zahtevati njeno povračilo pisмено ali ustmeno na zapisnik pri pristojni občini tekom sedmih dni, odkar je zvedel za škodo, toda najkasneje tekom šestih mesecev, odkar je škoda nastala. Pri tem mora zemljišče, na katerem je škoda povzročena, in višino odškodnine, ki jo zahteva, točno označiti. O tej zahtevi odloča odškodnino občinsko razsodišče. V kolikor pa se zahteva povračilo škode, ki znaša več kot 1000 Din, odločajo redna sodišča.

Ukinitve dostavitve pošte na dom. J. B. v R. — Pogodbena pošta je ustavila Vam in trem drugim posestnikom dostavo pošte na dom, čeprav se Vam je doslej že čez 30 let dostavljala. Vprašate, ali je bila k temu upravičena. — Ni nam znan predpis, da bi se dalo priposestevati pravico do dostavitve pošte na dom. Zato bo obveljala odločba, ki jo bo poštna direkcija v Ljubljani izdala na Vašo pritožbo, čeprav ji ne bi ugodila. Ako rešitve še niste sprejeli, prosite za pospešitev.

Prizori in dogodki v lagerjih (taboriščih) smrti.

Mesnica na otoku Kond.

Po zimi se nabere po vseh komandirovkah, to je v delavskih okoliših na severu, na tisoče pohablencev. Enemu manjkajo prsti, drugemu ali obe roki, tretjemu noga, četrti je drugače pohabljen. Pomladi, ko se začne paroplovba, prepeljejo vse te pohablence na otok Kond, ki leži v Balem morju ob izlivu reke Onega.

Kisselev-Gromov piše, da se mu ta otok zdi kot grob, v katerem so ljudje živi pokopani. L. 1929 je bilo tu 620 kaznjencev, v zimi leta 1929-1930 jih je prezimilo tu 4850, torej jih je v teku zime umrlo 4230. Še hujsje je bilo leta 1926-1927, ko je tam zapovedoval čekist Reva. Vse je umrlo; živi so ostali le on, 15 čekistov-paznikov in 3 lepe deklice, ljubice paznikov.

Kaznjenci na otoku Kond stanujejo v 3 krajih. Poleg poveljstva taborišča je pet barak, v Abakumihi in Makovicah pa stanujejo kaznjenci v podzemeljskih luknjah, pokritih z deskami. Vsa ta stanovanja so umazana, vlažna in smrdljiva. Večina teh kaznjencev nič ne dela, ker so z eno nogo že v grobu, le nekateri so z delom zaposleni.

Da bodo čitatelji spoznali razmere kaznjencev na tem otoku, naj navedem nekaj zgledov iz knjige Kisselev-Gromova: Neko dne, piše ta, sem hodil ob morskem obrežju. Naenkrat stoji pred menoj 18letni fant Semjonov.

»Državljan predstojnik«, kriči z divjim, v srce segajočim glasom, krvav in solzan, ves trepetajoč mi kaže svojo v členku odsekano roko. »Državljan predstojnik, za nič in zopet za nič me tepejo desjatniki po stokrat na dan. Za nič in zopet za nič — državljan predstojnik! Le 500 gramov kruha prejeman na dan. Kako je mogoče pri tem dnevno izkopati 25 drevesnih štorov? In če tega ne storim, me postavijo na štor in moram kar naprej klicati: »Jaz sem Filou!« Ze stotisočkrat sem tako klical. kaj mi je storiti? Pomagajte mi!«

Šel sem z njim, piše Kisselev-Gromov, k dr. Agajevu. »Jaz ne vem, kaj naj storim z njim«, je rekel zdravnik, tu nimam prostora, nimam zdravil, obvez in vsak dan